

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3125/2023. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.38.235/2021/9. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (Hegymegi-Barakonyi és Fehérváry Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Hegymegi-Barakonyi Zoltán) eljáró külföldi jogi személy indítványozó gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.38.235/2021/9. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó 2017. augusztus 1-jétől a televíziós reklámjaiban, a Google Ads hirdetéseiben, saját weboldalán és alkalmazásában, továbbá a stratégiai partnerei által üzemeltetett oldalakon a szolgáltatásán keresztül foglalható szálláshelyek vonatkozásában „ingyenes lemondhatóságot” hirdetett, mely szolgáltatás azonban valójában díjköteles és időben is korlátozott volt. Az indítványozó a weboldalán és alkalmazásában elérhető szálláshely-ajánlatokkal összefüggésben 2015. június 1-jétől olyan tájékoztatásokat tett közzé, mely szerint a szálláshely nagy népszerűségnek örvend, különösen kedvelt, korlátozottan elérhető, vagy a szálláshelyről lemaradt, már nincsen szabad szoba. Ezek a tájékoztatások a foglalási folyamat valamennyi lépésénél megjelentek. Ezen túlmenően, 2017. április 22-től 2019. január 2-ig az indítványozó által hirdetett szálláshelyek vonatkozásában a fogyasztók eltérő módon, egyes szálláshelyeket megkülönböztetve észlelhették a SZÉP kártyás fizetést lehetővé tevő, az „Ezen a szálláson SZÉP kártyával is foglalhat és fizethet” állítást.
- [3] Ezen tevékenységek miatt a Gazdasági Versenyhivatal (az alapügy alperese, a továbbiakban: GVH) a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 26. § (1) bekezdésének alkalmazásával 2018. május 30. napján kelt végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított az indítványozóval szemben. Az eljárás eredményeként a GVH 2020. április 28. napján kelt, VJ/17-109/2018. iktatószámú határozatában megállapította, hogy az indítványozó tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított a magyarországi felhasználóival szemben, megsértve ezzel az Fttv. több rendelkezését, és az indítványozóval szemben a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezései alapján bírságot szabott ki, és további jogkövetkezményeket is alkalmazott.
- [4] 1.2. Az indítványozó a határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyben elsődlegesen a határozat megsemmisítését és szükség esetén az alperes új eljárásra kötelezését, másodlagosan a bírság mellőzését, illetve csökkentését kérte. Álláspontja szerint az alperes határozata egyaránt sérti az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.), az Fttv. és a Tpv. több rendelkezését. Az indítványozó keresetében egyebek között sérelmezte az alperesi határozat következtelenségét és a tényállás tisztázásának elmaradását, az indítványozó által előterjesztett bizonyítékok figyelmen kívül hagyását, az alperes uniós joggal, Fttv.-vel és Tpv.-vel ellentétes jogértelmezését, a bírság összegének nem megfelelő meghatározását, és az alperes eljárása során bekövetkezett határidő-túllépést is.
- [5] A Fővárosi Törvényszék 106.K.705.404/2020/23. számú, 2021. szeptember 29. napján kelt ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság elsőként az indítványozó által felhívott eljárásjogi szabálysértéseket vizsgálta, és megállapította, hogy az alperes az ügyintézési határidőt nem lépte túl, tekintettel arra, hogy a határidő utolsó napján munkaidőn túl érkező beadvány következő munkanapon történő letöltése nem tekinthető az alperes felróható mulasztásának.

- [6] A Fővárosi Törvényszék szerint az alperes a tényállást a szükséges mértékben feltárta, és kimerítő indokát adta annak, hogy mely bizonyítékokra alapítottan állapította meg a tényállást, mely jogszabályok alapján alakította ki jogi álláspontját, döntésének indokolásából pedig a döntés indokai és az alapjául szolgáló tények teljeskörűen megállapíthatóak voltak. A határozat arról is számot adott, hogy mely bizonyítékok beszerzését miért tartotta szükségtelennek. A bíróság az ügy érdemében is osztotta az alperes által kialakított, a határozatban megjelenő jogi álláspontot. A Fővárosi Törvényszék ítélete szerint az alperesi határozatból a bírságösszeg meghatározásának módszere és indokolása egyértelműen megállapítható volt, annak pedig a határozat jogszerűsége szempontjából nincs jelentősége, hogy más esetekben az alperes milyen mértékű bírságot szabott ki. Végezetül a Fővárosi Törvényszék azt is rögzítette, hogy az ügyben nem talált olyan különleges szakértelmet igénylő kérdést, mely szakértő kirendelését tette volna szükségessé.
- [7] 1.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria Kfv.V.38.235/2021/9. számú, 2022. április 21. napján kelt közbenső ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét a bírság jogalapja tekintetében hatályában fenntartotta, a bírság összegszerűsége, valamint a perköltség és az illeték viselése tekintetében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A Kúria megítélése szerint az ügyintézési határidő számítása tekintetében az elsőfokú bíróság jogértelmezése az Alaptörvény 28. cikkével összhangban állt, az nem *contra legem*, hanem *praeter legem* jellegű volt (Kúria közbenső ítélete, Indokolás [52]), a Kúria pedig az ügy érdemében osztotta a Fővárosi Törvényszék (és végső soron az alperes) jogi álláspontját. A Kúria megítélése szerint az elsőfokú bíróság (a szabad bizonyítás elvére is figyelemmel) nem egyszerűen csak annak adta indokát, hogy az alperes tényállás-tisztázását és bizonyítását miért találta megalapozottnak, hanem a bizonyítékokat saját maga is mérlegelte, egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással is összevetve (Kúria közbenső ítélete, Indokolás [63]). A Kúria megítélése szerint az indítványozó alaptalanul hivatkozott arra, hogy különleges szakértelmet igénylő kérdés merült volna fel, ugyanakkor azonban arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság nem adta megalapozott indokát a bírság összegére vonatkozó mérlegelése jogszerűségének (Kúria közbenső ítélete, Indokolás [73]), márpedig a releváns érveket nélkülöző, a döntés indokait be nem mutató, sommás indokolás jogsértő, ezért e körben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának van helye (Kúria közbenső ítélete, Indokolás [74]).
- [8] 1.4. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.38.235/2021/9. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az alkotmányjogi panasz szerint a Kúria közbenső ítélete ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, B) cikk (1) bekezdésével, 28. cikkével, E) cikk (2) bekezdésével és Q) cikk (2) bekezdésével, az alábbiak szerint.
- [9] A tisztességes hatósági eljáráshoz, illetőleg tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét az indítványozó azért állítja, mert a Kúria (és a Fővárosi Törvényszék) lényegében úgy hagyta helyben a GVH határozatát, hogy az az indítványozó által hivatkozott bizonyítékokkal cáfolt feltételezéseken alapult, az indítványozó bizonyítási eszközeit pedig a bíróságok figyelmen kívül hagyták és pusztán formai okokból elutasították. Ezen túlmenően az indítványozó azt is sérelmezi, hogy a Kúria közbenső ítélete nem tartalmaz érdemi indokolást arra vonatkozóan, hogy az indítványozó jogi érveit a Kúria miért utasította el. Az indítvány szerint a Fővárosi Törvényszék a bizonyítékokat nem értékelte, erre vonatkozóan az ítélet érdemi indokolást nem tartalmaz, a Kúria pedig részben egyáltalán nem foglalkozott az indítványozó felvetéseivel, részben pedig maga is alaptörvény-ellenes álláspontra helyezkedett. Mindez az alkotmányjogi panasz szerint arra az eredményre vezetett, hogy a bíróságok a GVH határozatának teljes felülvizsgálatát valójában nem végezték el. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező fegyverek egyenlőségének elvét sérti az alkotmányjogi panasz szerint, hogy a Kúria nem biztosított az indítványozó számára lehetőséget arra, hogy a GVH által megállapított tényállás helytelenségét bizonyítsa.
- [10] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvéből eredő jogbiztonság sérelmeként értékeli az indítványozó, hogy a Kúria számos, az ügy mikénti eldöntése szempontjából kulcsfontosságú kifejezés (így például az ügyintézési határidő számítása és az átlagfogyasztó fogalma tekintetében) valójában önkényesen, az Alaptörvény 28. cikkével ellentétesen eljárva jogot alkotott, és döntését nem a jogszabályok szövegére alapozta.
- [11] Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése és Q) cikk (2) bekezdése az alkotmányjogi panasz szerint azért sérült, mert a Kúria figyelmen kívül hagyta az Európai Unióról szóló Szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 17. cikkéből

fakadó egységes uniós jogalkalmazási kötelezettséget, valamint megsértette az EUSZ 4. cikk (2) és (3) bekezdéseit.

- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria közbenső ítéletét 2022. május 19. napján vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2022. július 15. napján, határidőben került előterjesztésre. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogi képviselője meghatalmazását csatolta.
- [14] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésére valamely, az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jog sérelme esetén van lehetőség. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény E cikk (2) bekezdése, Q) cikk (2) bekezdése és 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot {az E cikk (2) bekezdésére például: 3488/2022. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [18]; a Q) cikk (2) bekezdésére például: 3441/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [26]; a 28. cikkre például: 3506/2022. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]}, ami jelen ügyben nem teljesült. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja törvényi követelményét.
- [15] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményét teljesíti. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz azon elemét, amelyben az indítványozó azt kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok helybenhagyták a már az alperes határozatában is jelen lévő alaptörvény-ellenességet, következetes gyakorlatának megfelelően a XXIV. cikk (1) bekezdése, míg a panasz további elemeit pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdése keretei között értékelte.
- [16] 2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteyle, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [17] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, illetőleg XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, figyelemmel az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak azt kellett értékelnie, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kéteyle megállapítható-e.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3291/2022. (VI. 10.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [19] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét az eljáró hatóság által megállapított tényállás megalapozatlansága miatt, az indítványozó bizonyítási indítványainak

figyelmen kívül hagyása miatt, valamint az érdemi indokolás hiánya miatt állította, melyek végeredményben a fegyverek egyenlősége elvének sérelméhez is vezettek. Figyelemmel az Alkotmánybíróság hivatkozott gyakorlatára, az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, az egyes bizonyítási indítványokról való döntés az alapügyben eljáró bíróságok (és nem pedig az Alkotmánybíróság) hatáskörébe tartozó kérdés. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az eljáró bíróságok (és az eljáró hatóság) tényállás-megállapítási, bizonyítási tevékenységét sérelmezte, mely sérelmek további, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét el nem érő kirívóan súlyos, nyilvánvalóan önkényes jogalkalmazás hiányában még az indítványozó érveinek helytállósága esetén is legfeljebb törvénysértésként, és nem pedig alaptörvény-sértésként értékelhetőek. Az indítványozó pedig alkotmányjogi panaszában nem jelölt meg olyan elemet, amelyre tekintettel az indítványozó állításainak helytállósága esetén adott esetben fennálló törvénysértés elérhette volna az alaptörvény-ellenesség szintjét.

- [20] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettség azt a követelményt állítja a bíróságok eljárása elé, hogy döntésük indokairól az eljárási törvényeknek megfelelő részletességgel adjanak számot. Az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből ugyanakkor nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3459/2022. (X. 28.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság jelen esetben megállapította, hogy a Kúria közbenső ítéletében alkotmányjogi értelemben véve kellő részletességgel támasztotta alá döntésének jogi indokait. Önmagában az, hogy az indítványozó az ítélet indokolásának részletességét vitatja, illetőleg egyes, általa szubjektív módon fontosnak tartott részelemek vonatkozásában hiányosnak tartja, még nem veti fel az indokolási kötelezettség követelménye sérelmét sem.
- [21] A fegyverek egyenlősége elvének állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság arra mutat rá, hogy az indítványozó érvelésével ellentétben az indítványozó valójában nem volt elzárva a bizonyítás lehetőségétől, hanem csupán az általa felajánlott bizonyítási indítványokat tartotta a GVH, illetőleg az eljáró bíróság szükségtelennek, mely döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelő részletességgel ugyancsak számot adott határozatában, illetőleg ítéletében.
- [22] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, illetőleg XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, az alkotmányjogi panaszban szereplő érvek (azok helytállósága esetén) törvényességi kérdésnek tekinthetőek, melyek felülbírálatától az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatának és az Alaptörvényből fakadó hatásköreinek megfelelően tartózkodik.
- [23] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján a fentiek szerint arra a megállapításra jutott, hogy az nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadási feltételek egyikét sem, és ekként nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. február 21.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2049/2022.

